

Vergaderjaar 2017–2018

34 298

Parlementair onderzoek Breed welvaartsbegrip

Nr. 25

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 september 2018

Op Verantwoordingsdag 2018 heeft het kabinet uw Kamer de Monitor Brede Welvaart¹ van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) aangeboden met een kabinetsreactie². Uw Kamer heeft vervolgens de regering verzocht in kaart te brengen op welke manier de Monitor Brede Welvaart kan worden geïntegreerd in de algehele besluitvorming, alsook op departementaal niveau.³

Met de eerste Monitor Brede Welvaart zijn stappen gezet naar een beter begrip en een betere meting van brede welvaart: dus naast bruto binnenlands product (bbp) ook zaken als gezondheid, onderwijs, sociale contacten, een fijne en betaalbare woning, natuur en het klimaat. De publicatie is goed ontvangen in het veld, de media en de Tweede Kamer. De motie van Van Raan en Beckerman ziet het kabinet dan ook als steun voor de ingezette ontwikkeling. In deze brief zal het kabinet een kort overzicht van de Monitor Brede Welvaart geven en vervolgens een aantal mogelijkheden beschrijven voor het integreren van de Monitor Brede Welvaart in het besluitvormingsproces.

Monitor Brede Welvaart

De Monitor Brede Welvaart presenteert in dashboards en visualisaties de ontwikkeling van de welvaart in Nederland, op economisch, sociaal en ecologisch terrein, aan de hand van meer dan 100 individuele indicatoren. De Monitor beschrijft de welvaart in drie dimensies: de welvaart hier en nu, later en elders.

¹ Monitor Brede Welvaart, Kamerstuk 34 298, nr. 23, bijlage.

² Brief over de Monitor Brede Welvaart, 2018/05/16, Kamerstuk 34 298, nr. 23.

³ Motie Van Raan en Beckerman tijdens het Wetgevingsoverleg van 20 juni 2018, Kamerstuk 34 298, nr. 24.

Het vernieuwende van de Monitor is het bij elkaar brengen van deze cijfers en het geven van een overkoepelend beeld van de welvaart in Nederland en over de grens, alsmede de trends over de langere termijn. Het kabinet is van mening dat het rapport een nuttige bijdrage kan leveren aan het politieke debat, door een beeld te geven op welke terreinen Nederland goed scoort en waar er maatschappelijke uitdagingen zijn. Daarnaast helpt de monitor om de langetermijntrends te zien, los van conjuncturele schommelingen.

De Monitor is in de komende twee jaar nog in ontwikkeling. Dit betekent dat de indicatoren die gebruikt worden in de Monitor nog kunnen veranderen. Gelijktijdig met de publicatie van de eerste Monitor heeft het kabinet de gevraagde Verkenning Brede Welvaart 2018 van de drie planbureaus (PBL, CPB en SCP) ontvangen. De Verkenningen Brede Welvaart van de planbureaus bieden reflectie op de gehanteerde set van indicatoren (meten we de goede dingen?). Bij de verdere ontwikkeling van de Monitor kan het CBS gebruik maken van deze Verkenningen. Het CBS werkt tevens aan het vergroten van de kwaliteit van de cijfers door in te zetten op het sneller beschikbaar komen van de cijfers, waardoor meer actuele informatie voorhanden is. Daarnaast is de internationale vergelijkbaarheid van cijfers van belang, waarbij het CBS voor een deel van de informatie afhankelijk is van buitenlandse organisaties. Het CBS werkt daarvoor nu al regelmatig samen met buitenlandse partijen, ook op het gebied van de Sustainable Development Goals (SDGs).

Een onderdeel van de doorontwikkeling van de Monitor Brede Welvaart is de integratie van de rapportage over de Sustainable Development Goals en de Monitor. De SDGs zijn doelen van de landen van de Verenigde Naties op het gebied van duurzame ontwikkeling. De thema's kennen een grote overlap met de Monitor Brede Welvaart, maar hebben veelal een concretere invulling. Met de integratie van de SDG-rapportage en de Monitor wordt voldaan aan de voorkeur van de Tweede Kamer voor één rapport over brede welvaart.

Integratie Monitor Brede Welvaart in besluitvorming

1. De uitkomsten van de Monitor Brede Welvaart zijn beschikbaar om te betrekken bij de afweging van in te zetten instrumenten (met behulp van het Integraal Afwegingskader).

De Monitor Brede Welvaart is een inspiratiebron voor het breed in kaart brengen van effecten van beleid. Het Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK⁴) helpt om de beleidsdoelen en de verwachte (neven)effecten van een voorgesteld instrument in kaart te brengen, waarbij ook relevante welvaartsaspecten, zoals genoemd in de Monitor Brede Welvaart, aan bod kunnen komen.

Daarnaast heeft het kabinet aangekondigd om het IAK, waar nodig, in lijn te brengen met de SDG-ambities⁵. Hierdoor kunnen bij de afweging van een in te zetten instrument meer aspecten van brede welvaart betrokken worden in het besluitvormingsproces.

2. Bij evaluaties en beleidsdoorlichtingen kunnen, bij de beoordeling van doeltreffendheid en doelmatigheid, ook relevante aspecten van brede welvaart aan bod komen.

⁴ De website van het IAK (link).

⁵ Brief Tweede Nederlandse SDG-rapportage, 2018/05/18, Kamerstuk 26 485, nr. 288.

Evaluaties en beleidsdoorlichtingen kunnen aanleiding geven om nogmaals kritisch naar een instrument of beleidsterrein te kijken. De aangekondigde operatie «Inzicht in Kwaliteit»⁶ heeft als doel om de maatschappelijke impact van beleid te vergroten, door meer inzicht te verkrijgen in de maatschappelijke toegevoegde waarde van beleid en daar naar te handelen.

Evaluaties en beleidsdoorlichtingen bevatten altijd een passage over de reden van het overheidsingrijpen en de geconstateerde maatschappelijke effecten. Deze analyse kan vanuit een breed welvaartsbegrip plaatsvinden.

3. De Monitor Brede Welvaart kan naast het Verantwoordingsdebat ook op andere momenten betrokken worden bij het bredere debat.

Bij bredere besluitvorming heeft de Monitor Brede Welvaart meerwaarde, door de aandachtspunten voor Nederland te tonen en afwegingen tussen verschillende aspecten van welvaart inzichtelijker te maken. Dit kan zowel bij de Algemene Politieke Beschouwingen aan de orde komen, als bij de bespreking van de departementale begrotingen.

De Monitor Brede Welvaart is ook als informatiebron beschikbaar bij de kabinetsformatie. Daar wordt namelijk over de departementale begrotingen heen gekeken en beleid bepaald voor een langere periode. De Monitor helpt bij het formuleren van de politieke prioriteiten, dankzij het inzicht in de maatschappelijke uitdagingen.

Tot slot

Deze brief schetst de inzet van de Monitor Brede Welvaart. De Monitor zal in de komende jaren verder worden doorontwikkeld door het CBS. De meerwaarde van de Monitor Brede Welvaart ligt vooral in het gebruik van een breed welvaartsbegrip bij beschouwingen over de uitgangspunten van beleid en de beleidskeuzes.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes

⁶ Brief Operatie inzicht in kwaliteit, 2018/07/06, Kamerstuk 31 865, nr. 118.